

Број: _____
02.02.2015 година
Скопје

**УПАТСТВО
ЗА СЛЕДЕЊЕ НА УСПЕШНОСТА НА РАБОТЕЊЕТО НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ
УСТАНОВИ КОИ ОБЕЗБЕДУВААТ ДИЈАЛИЗНИ ТРЕТМАНИ НА ОСИГУРЕНИТЕ
ЛИЦА**

Упатството влегува во сила со денот на потпишување.

Со денот на стапување во сила на ова Упатство престанува да важи Упатството за следење на успешноста на работењето на здравствените установи кои обезбедуваат дијализни третмани на осигурените лица на Фондот број У7.5/3-8 Издание 1 од 23.05.2014 година

Изготвил: Бранислава Катушевска,
д-р Ана Петрова,
д-р Наташа Велкова,
д-р Сандра Пецева,
Зорица Димитровска

Директор,
м-р Маја Парнарџиева Змејкова

Директор,
Џемали Мехаз
Xhemali Mehazi

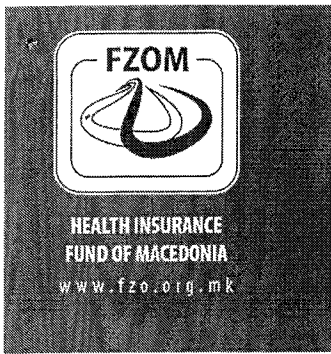
Доставено до:

- Архива на ФЗОМ,
- Сектор за контрола,
- Раководители на подрачни служби на ФЗОМ
- Одделение за внатрешна ревизија во ФЗОМ
- Одделение за внатрешна контрола во ФЗОМ
- Одделение за буџетска кординација,
- договарање и преговарање во ФЗОМ и
- Здравствени установи кои вршат дијализни третмани

У 7.5/3-8/1:: Издание 2::02.02.2015:: Страница 1 од 7::

Оригинал

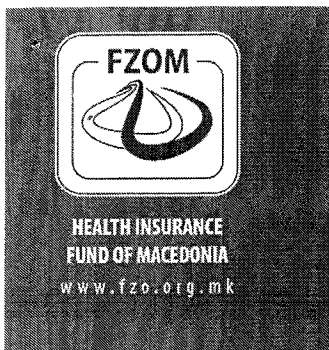
Address: Makedonija bb, 1000 Skopje
Tel: +389 2 3289 055
Central: +389 2 3289 000
Fax: +389 2 3289 048
E-mail: info@fzo.org.mk

Содржина

Намена на упатството

Примена на упатството

1. Вовед	4
2. Индикатори за мерење на клиничката успешност на лекувањето на пациенти со терминална бубрежна слабост	4
3. Следење и контрола на индикаторите	6
4. Референтни документи.....	7

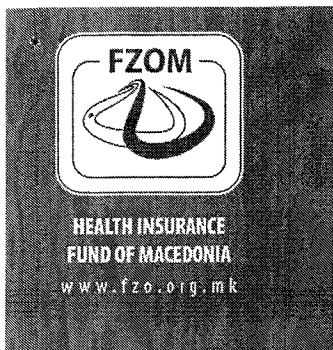
Address: Makedonija bb, 1000 Skopje
Tel: +389 2 3289 055
Central: +389 2 3289 000
Fax: +389 2 3289 048
E-mail: info@fzo.org.mk

Намена на упатството

Упатството е наменето за следење на успешноста на работењето на здравствените установи кои вршат хемодијализни третмани на осигурените лица. За следење на успешноста на работењето во здравствената установа се користат индикаторите за квалитет согласно Упатство за начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на лекувањето со дијализа донесено од Министерството за здравство на РМ и европските протоколи за добра медицинска пракса за хемодијализа (European Best Practice Guidelines for Haemodialysis).

Примена на упатството

Упатството го применуваат здравствените установи кои вршат дијализни третмани и кои имаат склучено договор со Фондот за обезбедување на здравствени услуги од специјалистичко-консултативна здравствена заштита за осигурените лица, Фондот со подрачните служби (директорите на секторите, раководителите на одделенијата, раководителите на подрачните служби и одговорните лица за процесите поврзани со следење и контрола на здравствени услуги).

Address: Makedonija bb, 1000 Skopje
Tel: +389 2 3289 055
Central: +389 2 3289 000
Fax: +389 2 3289 048
E-mail: info@fzo.org.mk

1. Вовед

Како новина која за првпат се воведува во обезбедувањето на здравствени услуги од областа на хемодијализа за осигурените лица со хронична бубрежна инсуфициенција е унапредување на квалитетот на услугите со создавање на подобри услови за вршење на дијализа и особено со следење и контрола на квалитетот на истата преку воведување на индикатори.

За следење на успешноста на работењето во здравствената установа се користат индикаторите за квалитет согласно европските протоколи за добра медицинска пракса за хемодијализа (European Best Practice Guidelines for Haemodialysis).

Следењето на индикаторите за квалитет на пружените здравствени услуги се врши месечно, квартално и годишно за што здравствената установа доставува извештај за резултатите од извршената работа за наведените индикатори до Фондот за секој квартал поодделно, по завршување на кварталот. Додека за индикаторите кои се следат годишно здравствената установа доставува извештај за резултатите од извршената работа за наведените индикатори до Фондот по завршување на годината.

2. Индикатори за мерење на успешност на лекувањето на пациенти со терминална бубрежна слабост

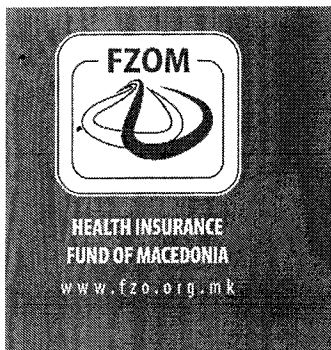
I. Индикатори кои се следат месечно

1. Адекватност на хемодијализниот третман – се одредува со eKt/V и URR (%).

Согласно протоколите за хемодијализа минималните вредности на индикаторите треба да бидат:

- $eKt/V = 1.2$
- URR > 65%

Вредностите на индикаторите се определуваат од добиените вредности на биохемиските анализи на крв, мерени пред и по дијализа во деновите среда и четврток во првата недела од месецот. Вредностите на индикаторите треба да се пресметаат до крајот на денот, односно најдоцна до крајот на наредниот ден, кога ќе бидат достапни во ситемот за информирање на Фондот (преку hml. file или софтверско решение) и внесени во досието на осигурените лица.

Address: Makedonija bb, 1000 Skopje
Tel.: +389 2 3289 055
Central: +389 2 3289 000
Fax: +389 2 3289 048
E-mail: info@fzo.org.mk

- **Одредување на еквилибриран Kt/V (eKt/V)**

При одредувањето на еквилибриран Kt/V (eKt/V) во зависност од пристапот се користат равенките базирани на двокомпаратмански регионален крвен проток уреа кинетички модел:

$$eKt/V = spKt/V - (0.6 \times spKt/V) + 0.03 \text{ (за артериовенски пристап)}$$

$$eKt/V = spKt/V - (0.47 \times spKt/V) + 0.02 \text{ (за веновенски пристап), каде:}$$

eKt/V - еквилибриран Kt/V, при што Kt/V е односот на пред и постдијализните концентрации на уреа;

spKt/V - стандардизиран Kt/V, одреден со преддијализната (иницијална - ln) концентрација на уреа $spKt/V = -\ln(Ct/Co - 0.008 \times T) + (4 - 3.5 \times Ct/Co) \times dBW/BW$

Kt - клиренс на дијализерот (ml/min)

V - волумен на дистрибуција на уреа во ml.

T - време на дијализниот третман во минути

Co, Ct - концентрацијата на уреата на почетокот и крајот на дијализата

dBW - интрадијализно намалување на тежината во килограми

BW - постдијализна телесна тежина во килограми

- **Одредување на процент на редукција на уреа URR (%)**

Процентот на редукција на уреа претставува процент од односот помеѓу разлика на пред и постдијализната уреа со преддијализната уреа, прикажано со формулата:

$$URR (\%) = (U_{pre} - U_{post}) / U_{pre} \times 100$$

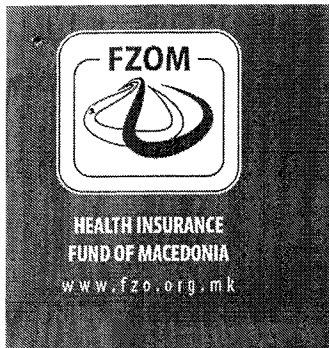
2. Одржување на вредностите на хемоглобинот за превенција на анемијата

Вредностите на хемоглобинот треба да бидат во граници од 105 – 125 g/l,

II. Индикатор кој се следи годишно

1. Задолжително упатување на вакцинација за Б хепатитис

Согласно Програмата за задолжителна имунизација на населението на РМ, сите осигурени лица кои не се вакцинирани од хепатитис Б, а се на дијализен третман, треба задолжително да се вакцинираат.

Address: Makedonija bb, 1000 Skopje
Tel: +389 2 3289 055
Central: +389 2 3289 000
Fax: +389 2 3289 048
E-mail: info@fzo.org.mk

Осигурените лица кои се вакцинирани, а се со титар на антитела под 10 ИЕ/Л, треба да примат бустер доза.

Бидејќи вакцинацијата за Б хепатитис се врши во друга здравствена установа, дијализниот центар има обврска задолжително да ги упати осигурениците да примат вакцина и да врши евиденција и чување на наодот од примената вакцина.

* Времетраење на хемодијализниот третман

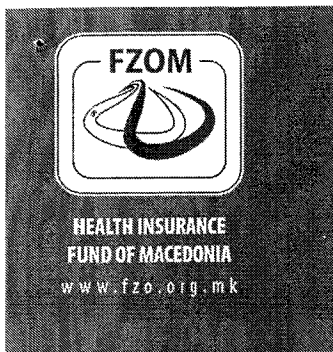
Хемодијализниот третман по правило е во траење од најмалку 240 минути во дијализна доза три пати неделно, но доколку третманот траел пократко треба да има образложение за причината за скратувањето на третманот, внесено во медицинското досие на осигуреното лице.

Исклучок од горенаведениот стандард се применува кај пациенти на хемодијализа со резидуална бубрежна функција со $GFR > 10 \text{ ml/min/1.73m}^2$. Кај овие пациенти дијализната доза е дијализа во траење од најмалку 240 минути два пати неделно.

3. Следење и контрола на индикаторите

Како основа за следење на успешноста на работењето на здравствените установи преку воведување на индикаторите за квалитет на дијализните третмани се Упатството за начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на лекувањето со дијализа со број 07-10224/1 од 20.10.2014 година, одредбите од договорот склучен со Фондот како и Упатството за фактурирање на здравствени услуги за осигурени лица со хронична бубрежна инсуфициенција кои се третираат со дијализа. Здравствената установа која врши хемодијализа обврзана е да ги следи **индикаторите за мерење на успешност на лекувањето на пациенти со терминална бубрежна слабост на месечно, квартално и годишно ниво и истите ги доставува до Фондот за секој квартал поодделно.**

Индикаторите за следење на успешноста на здравствената установа се следат и искажуваат поединечно по осигурено лице за секој месечен индикатор, а до Фондот се доставуваат извештаите во **електронска** форма на квартално ниво, заклучно со 15-ти во месецот по завршување на секој квартал. Со извештајот за четвртиот квартал се доставува и годишниот индикатор. Кварталните извештаи ги содржат месечните индикатори, додека индикаторот за задолжителното упатување за вакцинација за Б хепатитис се искажува во извештајот по осигурено лице како годишен индикатор со извештајот за четвртиот квартал со назначување на месецот во кој е издаден упатот. Во кварталниот извештај поодделно за секое осигурено лице, се искажуваат просечните вредности на ниво на квартал како и просечни вредности на ниво на здравствена установа и процентот на осигурени лица кај кои индикаторот е во рамките на референтната вредност според индикаторите, додека за индикаторот за упатување за

Address: Makedonija bb, 1000 Skopje
Tel.: +389 2 3289 055
Central: +389 2 3289 000
Fax: +389 2 3289 048
E-mail: info@fzo.org.mk

вакцинирање од хепатитис Б се искажува и процент на издадени упати за вакцинација од вкупниот број на осигурени лица на годишно ниво.

Наодите од извршените испитувања здравствената установа е должна во хартиена форма да ги чува во медицинското досие (историја) на пациентот и истите се предмет на контрола од страна на овластени лица за контрола на ФЗОМ.

Здравствените установи извештаите ги доставуваат во утврдените рокови до Фондот во секторот за финансиски прашања - **одделението за буџетска координација, преговарање и договарање** кои потоа по службена должност се доставуваат до **секторот за контрола**.

Извештаите во табеларен преглед се прилог на упатството.

4. Референтни документи

- Закон за здравствено осигурување;
- Закон за здравствена заштита;
- Закон за евиденција од областа на здравството;
- Закон за лековите и медицинските помагала;
- Листа на лекови кои паѓаат на товар на Фондот;
- Програма за задолжителна имунизација на населението на РМ;
- Одлука за утврдување на референтни цени на лекови кои се на Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија;
- Закон за сметководство за буџети и буџетски корисници;
- Правилник за содржината и начинот на остварувањето на правата и обврските од задолжителното здравствено осигурување;
- Одлука за утврдување на висината на учеството на осигураните лица во вкупните трошоци на здравствените услуги и лековите;
- Одлука за утврдување на референтни цени за пакетите на завршени епизоди на лекување за специјалистичко-консултативната здравствена заштита-амбулантски;
- Одлука за утврдување на референтни цени во специјалистичко - консултативната здравствена заштита;
- Одлука за утврдување на референтна цена за хемодијализен третман кај бубрежна инсуфициенција;
- Одлука за утврдување на референтни цени на здравствени услуги од специјалистичко консултативна здравствена заштита од областа нефрологија.